

Ķīmiskās vielas un maisījumi - jautājumi un atbildes

Publicēts: 19.03.2020.

Kas jāzina par dezinfekcijas līdzekļiem Covid-19 pandēmijas laikā?

Dezinfekcijas līdzekļi ir biocīdi – ķīmiski maisījumi, kas iznīcina baktērijas, sēnītes un vīrusus.

Pirms dezinfekcijas līdzekļa iegādāšanās ir jāiepazīstas ar etiķetē norādīto informāciju!

Rūpīgi izlasiet etiķeti un pārliecinieties kādam mērķim līdzeklis ir paredzēts – virsmu dezinfekcijai vai cilvēka higiēnai. Roku dezinfekcijai nelietojiet tādus līdzekļus, kas paredzēti tikai virsmām, tie nav izmantojami cilvēku higiēnas vajadzībām lietošanai uz ķermeņa ādas!

Dezinfekcijas līdzekļa etiķetē jābūt šādai informācijai:

nosaukums,
piešķirtais inventarizācijas numurs vai atļaujas numurs,
aktīvās vielas nosaukums un koncentrācija,
norādījumi par lietošanu – virsmu dezinfekcijai vai cilvēku higiēnai u.tml.,
pret kādiem kaitīgiem organismiem līdzeklis ir izmantojams,
lietošanas norādījumi,
informācija par bīstamību un piesardzības pasākumi.

Līdzeklim jābūt reģistrētam lietošanai Latvijā. Ja dezinfekcijas līdzeklis ir oficiāli atļauts izplatīšanai Latvijā, tas nozīmē, ka tā aktīvā viela ir efektīva un atļauta konkrētajā biocīda veidā!

Marķējumā atrodamais inventarizācijas numurs vai atļaujas numurs dod iespēju pārliecināties par reģistrāciju.

Latvijā atļauto biocīdu saraksts pieejams [Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra](#) mājaslapā.

Iegādājieties dezinfekcijas līdzekļus tikai veikalos un aptiekās vai arī no uzticama to ražotāja!

Iegādājoties nelegālus dezinfekcijas līdzekļus pircēji riskē ar to, ka tādi līdzekļi nebūs efektīvi vajadzīgajam mērķim, aktīvā viela var nebūt atļauta konkrētajā biocīda veidā vai nebūs norādījumu latviešu valodā ne par lietošanu, ne par piesardzības pasākumiem. Līdz ar to nevajadzētu iegādāties no privātpersonām.

Tāpat arī iegādājoties citu valstu tīmekļa vietnēs, marķējums būs svešvalodā, nebūs iespējams izlasīt valsts valodā ne lietošanas norādījumus, ne norādījumus par piesardzību līdzekļa lietošanā.

Covid-19 pandēmijas laikā svarīgi ir pievērst uzmanību, vai dezinfekcijas līdzeklis ir paredzēts vīrusu iznīcināšanai.

[Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs](#) norāda aktīvās vielas un to koncentrācijas, kas iedarbojas pret dažādiem koronavīrusa izraisītājiem (tabula).

AKTĪVĀ VIELA	KONCENTRĀCIJA	TESTĒTIE KORONAVĪRUSI
Etanols	70%	HCoV-229E, MHV-2, MHV-N,CCV,TGEV
Nātrija hipohlorīts	0,1 – 0,5% 0,05 – 0,1%	HCoV-229E, SARS-CoV
Povidonjods	10% (1% joda)	HCoV-229E
Glutaraldehīds	2%	HCoV-229E
Izopropanols	50%	MHV-2, MHV-N, CCV
Benzalkonija hlorīds	0,05%	MHV-2, MHV-N, CCV
Nātrija hlorīts	0,23%	MHV-2, MHV-N, CCV

Dezinfekcijas līdzekļi jāglabā bērniem nepieejamā vietā!

Covid-19 pandēmijas laikā:

Ja dzīvoklī neuzturas un tajā nav bijis ar Covid-19 vīrusu inficēts cilvēks, vai cilvēks, par kuru ir aizdomas, ka tas varētu būt inficēts, dzīvoklī dezinfekcijas pasākumi nav jāveic!

Vislabākais un lētākais aizsardzības līdzeklis ir roku mazgāšana ar ziepēm siltā ūdenī! Rokas rūpīgi jāmazgā, roku dezinfekcijas līdzekļi varētu būt lietojami tikai tādos gadījumos, ja nav nekādas iespējas rokas kārtīgi nomazgāt.

Atgriežoties mājās, profilaktiski var dezinficēt apavu zoles un somas!

Regulāri jāveic telpu mitrā uzkopšana un bieži tās jāvēdina!

Svarīgi ir rūpīgi attīrīt un dezinficēt tos priekšmetus un virsmas, kurām bieži pieskaras cilvēki, piemēram, durvju rokturus, krānus, sienas un logu virsmas, virsmas tualetēs un vannas istabās, kā arī tālruņus, planšetdatorus, u.c.

Nelielu virsmu apstrādei ieteicams lietot 70% etanola šķīdumu.

Ja virsmu iespējams mazgāt, to vispirms ir jāmazgā un tikai tad jāapstrādā ar dezinfekcijas līdzekli, ja tas tik tiešām ir nepieciešams.

Ja pēc mitrās uzkopšanas telpā jāveic dezinfekcija, var izmantot 0,5% nātrija hipohlorīta šķīdumu. To var sagatavot atšķaidot sadzīves balinātāju, kas satur 5% nātrija hipohlorīta (1 l balinātāja sajaucot ar 9 l ūdens).

Apstrādājot virsmas ir jāuzvelk gumijas cimdi, lai aizsargātu roku ādu no līdzekļa kairinošās vai kodīgās iedarbības.

Cimdu lietošana vienmēr ir obligāta, kad tas ir norādīts marķējumā. Tomēr lietojot tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļus biežāk nekā ikdienā, ir ieteicami gumijas cimdi, pat tad, ja marķējumā tas nav norādīts.

Roku ādas saudzēšanai ieteicami barojoši krēmi, lai pasargātu ādu no iekaisuma un plaisāšanas.

Plašāka informācija pieejama [Slimību profilakses un kontroles centra](#) mājas lapā un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra [ieteikumos](#).

Lietojiet biocīdus uzmanīgi!

Dezinfekcijas līdzekļi tikai tad būs efektīvi, ja tiks lietoti atbilstoši ražotāja norādījumiem. Ir līdzekļi, kurus jāatstāj nožūt un nav jānoskalo, citiem savukārt var būt norādīts noteikts laiks uz kādu jāatstāj iedarboties un pēc tam noteikti jānoskalo. Līdz ar to, lai lietotu pareizi, panāktu efektivitāti, bet arī nesabojātu virsmu, kuru apstrādā, ir jāizlasa un jāievēro norādījumi.

Dezinfekcijas līdzekļi ir bīstami ķīmiski maisījumi, tāpēc ir svarīgi ievērot visus etiķetē norādītos piesardzības pasākumus. Tādus dezinfekcijas līdzekļus no kuriem izdalās hlors, nedrīkst lietot kopā ar citiem līdzekļiem un telpas kārtīgi jāizvēdina. Jārīkojas uzmanīgi, lai dezinfekcijas līdzekļi nenokļūst uz gļotādas vai acīs, netiek ieelpoti.

Kur var pārlicināties, vai ir sertificēti Latvijā konkrēti trauku mazgāšanas un mājas tīrīšanas līdzekļi?

Informējam, ka Latvijas normatīvajos aktos, kas reglamentē ķīmisko vielu un maisījumu jomu, kurus uzrauga un kontrolē Veselības inspekcija, nav noteikts, ka uzņēmējam jāveic mazgāšanas līdzekļu sertifikācija.

Svarīgākais par kosmētikas līdzekļu marķējumu

Par to, ka kosmētikas līdzeklis atbilst normatīvo aktu prasībām, lielā mērā liecina atbilstošs marķējums, ar ko var iepazīties katrs pircējs. Kosmētikas līdzekļa marķējumā vienmēr jābūt šādai informācijai:

kosmētikas līdzekļa nosaukums;

ražotāja vai importētāja nosaukums un adrese;

minimālais derīguma termiņš:

termiņa norādi ievada vārdi „Ieteicams līdz ...”;

var būt norādīts nepilns datums: mēnesis un gads, piemēram, 12.2017.;

var būt norādīts pilns datums: diena, mēnesis un gads, piemēram, 30.04.2017.;

var būt norādīta vieta uz iepakojuma, kur minēts datums.

Derīguma termiņš var nebūt norādīts kosmētikas līdzekļiem, kuru minimālais derīguma termiņš pārsniedz 30 mēnešus!

Šādos gadījumos marķējumā jābūt norādītam atvērta trauciņa simbolam ar cipariem pie tā (piemēram, 6M, 12 M), kas norāda, cik mēnešus pēc atvēršanas kosmētikas līdzekli var lietot bez jebkāda kaitējuma.

Papildus informācija pieejama [šeit](#).

<https://www.vi.gov.lv/lv/kimiskas-vielas-un-maisijumi-jautajumi-un-atbildes>